

ชื่อ เรื่องการค้นคว้าแบบอิสระเชิงวิทยานิพนธ์ การหาความเข้มข้นแบบสัมบูรณ์ของยูเรเนียม
ในหิน โดยวิธีแกมมาสเปกโทรสโกปี

ชื่อผู้เขียน นายพิเศษ ตู่กลาง
วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการสอนฟิสิกส์

คณะกรรมการตรวจสอบการค้นคว้าแบบอิสระเชิงวิทยานิพนธ์

ผศ.ดร.นรา จิรภัทรพิมล

ประธานกรรมการ

ผศ.วิวัฒน์ ตียาสุนทรานนท์

กรรมการ

ผศ.สมศรี สิงขรัตน์

กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิเคราะห์ปริมาณยูเรเนียมได้อาศัยการตรวจวัดรังสีแกมมาพลังงาน 63 keV จากการสลายตัวของนิวเคลียส ^{234}Th ซึ่งใช้เวลาเพียง 160 วัน ก็จะเกิดภาวะสมดุลย์ได้ ทำการทดลองโดย เตรียมสารตัวอย่างที่ผสมระหว่าง UO_2 กับหินแกรนิต ให้มีความเข้มข้นต่าง ๆ กัน และตรวจวัดความเข้มของรังสีแกมมาด้วยหัววัดรังสี HPGe แบบหน้าต่างบาง สำหรับการแก้ไขผลกระทบของ self-absorption นั้น ได้อาศัยการวัดค่าสัมประสิทธิ์การดูดกลืนของสารตัวอย่างโดยตรงประกอบการคำนวณด้วยเทคนิคของ มอนติคาร์โล ผลการทดลองพบว่า ค่าความเข้มของรังสีแกมมาหลังจากแก้ไข self-absorption แล้ว มีความสัมพันธ์กับความเข้มข้นเป็นเส้นตรง โดยที่มีความคลาดเคลื่อนเฉลี่ยประมาณ 4 เปอร์เซ็นต์ การตรวจวัดสารตัวอย่างที่มีความเข้มข้นของปริมาณยูเรเนียม 500 ppm. พบว่าใช้เวลาประมาณ 5 ชั่วโมง

Research Title Absolute Determination of Uranium Concentration
in Rocks by Gamma Spectroscopy

Author Mr. Pisate Tooklang

M.S. Teaching Physics

Examining Committee:

Assist.Prof.Dr.Nara	Chirapatpimol	Chairman
Assist.Prof.Viwat	Teeyasoontranont	Member
Assist.Prof.Somsorn	Singkarat	Member

Abstract

The absolute determination of uranium concentration is attempted by means of gamma spectroscopy. The 63 keV gamma rays from decay of ${}_{90}\text{Th}^{234}$ which will reach equilibrium within 160 days, is detected by a thin window HPGe detector. Various mixing ratios of UO_2 powder and granite rock powder ore, prepared for the experiment. In correcting the self absorption effect, a direct measurement of the sample absorption coefficient is made and the calculation is carried out employing Monte Carlo technique. As a result, the normalized gamma ray intensity corrected for the self absorption, is linearly proportional to the uranium concentration. The estimated uncertainty is about 4 percent. The data collection time for sample with uranium content of 500 ppm. takes 5 hours.